

פרשת וישב

חנוכה

כ"ה כסלו תשפ"ד

שנה ט"ו גליון תרפ"ח

עטרת שלוש

קול קאמרנא 0747962080

עלון שבועי שע"י מוסדות קאמרנא בארה"ק • בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א • עיה"ק ירושלים ת"ו

וישב יעקב בארץ מגורי אביו בארץ כנען (לו א)

עטרת ראשנו

דברי תורה מכ"ק אדמו"ר שליט"א

טעם למה התחיל גלות מצרים מלידת יצחק

אפשר לפרש על פי מה דידוע (רש"י בראשית טו יג) שהגלות של ארבע מאות שנה התחיל מעת לידת יצחק אבינו, והוא ישב בביתו ונחשב לגלות, ותיקן חלקו של גזירת הגלות, שתיקן חלקו בחטא אדה"ר (וזה"ק ח"ג ק"א), וזכה בזה יש לומר מטעם שילמד זכות על בני ישראל לעתיד לבא, כמ"ש חז"ל במסכת שבת (פ"ט): דלעתיד לבא יאמר לו הקדוש ברוך הוא לאברהם, בניך חטאו לי וכו', אמר לו ליצחק בניך חטאו לי, אמר לפניו רבונו של עולם בני ולא בניך, פלגא עלי ופלגא עליך, ואם תמצא לומר כולם עלי, הא קריבית נפשי קמך וכו'.

יעקב אבינו רצה שיהיה גלות מצרים כמנין ס"ד כדי שלא יהיה עוד גלות

וזה מש"כ **וישב יעקב בארץ מגורי אביו היינו מגורי** עה"כ בגי' ר"ס, והכוונה שכמו שחשב משה רבינו שגלות מצרים יהיה כמנין ס"ר שנים, והקב"ה אמר לו שיהיה כמנין דר"ו שנים, כמ"ש האריז"ל בלקו"ת עה"פ 'ורא כי סר לראות' (שמות ג) עיי"ש, היינו שמושה רבינו רצה שיהיה הגלות כמנין ס"ר שנים, ועי"ז יהיה תיקון הגדול והק"ץ שלא יצטרכו לגלות יותר, וזה שאמר **בארץ כנען** בגי' ק"ז, שגם יעקב אבינו רצה כן.

יעקב ויוסף היו צריכים דייקא לרדת בגלות מצרים

לכן גם יעקב אבינו רצה לישב בביתו ויחשב לגלות כמו יצחק אבינו, וזה מ"ש **וישב יעקב בארץ מגורי אביו**, וזה הכוונה מה שפירש רש"י ביקש יעקב לישב בשלווה, כדי לתקן חלקו בחטא אדה"ר, קפץ עליו רוגזו של יוסף, היינו שחלק בחטא אדה"ר שצריך יעקב אבינו לתקן נקשר עם יוסף הצדיק, שצריך גם כן להשתתף לתקן החלק בחטא אדה"ר שהוא גילוי עריות כידוע (וזה"ק ח"ג ק"א), לכן גלה למצרים שהוא ערות הארץ (בראשית מט ב) כדי לתקן חלקו וחלק אביו

יעקב בגלוי עריות, וזהו אומרו **אלה תלדות יעקב יוסף** היינו כמ"ש בזה"ק (ח"א קפב) וז"ל: **אלה תלדות יעקב יוסף** כמה דאתמר דכל דיוקנא דיעקב הוה ביה ביוסף, וכל מה דאירע להאי אירע להאי, ותרווייהו כחדא אזלי. ודא הוא רזא דאת ו"ו דאזלי תרווייהו כחדא, בגין דאינון רזא חדא ודיוקנא חדא. היינו שיעקב הוא בחינת ו' של שם הוי"ה, ויוסף הוא גם בחינת ו' שהוא המילוי של הו' עיי"ש.

יוסף היה צריך לברר הטוב של בריאת העולם

בן שבע עשרה שנה היינו שצריך לתקן העולם שנברא ע"י שם אהו"ה שהוא בגי' טו"ב כמ"ש בזה"ק בהשמטה לח"א (דף רנא), היינו שהקב"ה ברא את העולם שיהיה כולו טוב בלי שום תערובת רע. אבל כשחטא אדם הראשון בעה"ד כתוב 'ותרא האשה כי טוב העץ למאכל' (בראשית ג), שבכל עצי הגן היה יכול לאכול כי היו כולו טוב, אבל עץ הדעת שהיה מעורב בו טוב ברע היה אסור לו לאכול, כדי שלא יערב בעולם טוב ברע, אבל השטן גירה בחוה שגם העה"ד היא ג"כ כי טוב, ועי"ז נתקלקלה כל הבריאה כולה ונתערבה רע בטוב, וזה היה החטא הראשון בעולם, ומזה נמשכים כל החטאים בעולם, וזהו **יוסף בן שבע עשרה שנה** שיוסף תיקן את הטוב ממה שנפגמה ע"י חטא אדה"ר.

יוסף היה בחי' אחי ורעי ואחיו בחי' בנים

היה רעה את אחיו דהיינו שדרגת יוסף הוא בבחינת 'אחי ורעי' להקב"ה, כמז' שאיתא ממרן האריז"ל (בפע"ח שער הק"ש פ"ה, ובשע"כ ענין כוונת ק"ש ד"ו) דיש שני מיני מדרגות בנשמת האדם, האחד הוא בחינת 'בנים אתם להו"ה אלהיכם' (דברים יד א), והשנייה בחינת 'למען אחי ורעי' (תהלים קכב ב). ומבאר שם שהרי הנשמות חוצבה מתחת כסא הכבוד, והם חלק אלוה ממועל, דהיינו מי שיש לו נפש רוח, הוא נחשב במעלתו בבחינת בנים

למקום, ושורשו מסוד ו"ה משם הוי"ה. ומי שיש לו נשמה וחיה, הוא קרוב יותר אליו יתברך ונחשב כביכול בבחינת 'אחי ורעי' להקב"ה, ושורשו מסוד י"ה משם הוי"ה עיי"ש. וזהו שיוסף שהוא בחינת י"ה משם הוי"ה השפיע מוחין בצאן לאחיו, שהוא יחוד צא"ן בגי' היחוד הוי"ה אדנ"י, כידוע ממרן הבעש"ט הקדוש (בעש"ט עה"ת ויקרא ד).

יוסף העלה הניצוץ מ"ן לאו"א

והוא נע"ד בגי' ש"ד, שהיה מתקן הש"ך ניצוצין הנמצאים את בני בלקה ואת בני זלפה נשי אביו. ויבא יוסף את דבתם רעה אל אביהם היינו שהעלה את הניצוצין אל אביו, ותקנם והעלה אותם למ"ן לאו"א שהוא בחינת 'למען אחי ורעי'. לכן וישך אל אהב את יוסף מכל בניו מכל העבודה שלהם. כי בן זקני"ם הוא לו בגי' ד' פעמים שם ב"ן של ד' עולמות אבי"ע, שהם בחינת מ"ן שיוסף העולם.

לע"ל יהיה הנגהה בגבורות

לכן נעשה לו פתג"ת בגי' עשרה פעמים שם אלה"ים עם מספר עשרה, פסיים בגי' ק"ן, שבק"ץ הימין ישלוט הגבורה לעתיד לבא כנודע (שער הגלגולים הקדמה לה).

ועי"ש שלא נכנעו אחיו לא היה גאולת מצרים שלימה

וזה מה שרצה יעקב אבינו, אולם אחיו לא רצו להיכנע תחתיו, ויצא מה שיצא וכו', ולכן לא היה הגלות בבחינת ס"ד לתקן עשר הוי"ו"ת, שאז היה הקץ ממש, אלא בבחינת רד"ו שהוא עשר אחי"ה, שחסר עוד מהקץ מספר ק"ז, לכן לא היה יציאת מצרים גאולה שלימה והבן.

רעוא דרעיון תשפ"ג לפ"ק

עטרת פז

אמרות טהורות מרבתינו זי"ע

וַיִּלְכוּ אֶחָיו לְרֵעוֹת אֶת צֶאֱן אֲבִיהֶם בְּשָׂכָם (ז: יא).

ר"ל ידוע הוא שהצדיקים והקדושים והחסידים עובדי השי"ת באמת לבבם, הם נקראים להקב"ה בשם 'אחים ורעים', ושאר עם בני ישראל הקדושים נקראים בשם צאן, כנודע מרז"ל על פסוק (יהואאל לז, טא) ואתן צאני צאן מרעייתי אדם אתם אני אליקים נאם אדני הוי"ה, לזה אמר הכתוב הקדוש וילכו אחיו שהם צדיקים קדושי הדור, 'לרעות' שהם רועי ישראל, 'את צאן אביהם' שבשמים מה שנחסר להם, היינו אפשר חסר לזה בנים זרע של קיימא ולזה פרנסה ולזה רפואה חיים, וכן 'בשכם' ר"ת ב'רוך ש'ם כ'בוד מ'לכותו, היינו אם חסר להם ח"ו עול מלכות שמים, עכ"ז הצדיקים האמיתיים קדושי העליונים הולכים להשגיח על ישראל הקדושים הנקראו צאן אביהם, 'בשכ"ם' הכולל בו ג"כ בני חיי ומזונא כנודע, ב' הוא רומז לבנים זרע של קיימא שיהיה לישראל הקדושים, וב' אותיות ש' כ' רומזים לחיים ארוכים רפואה שלימה שיהיה לישראל הקדושים.

בן ביתי דף פט: מרבינו אליעזר צבי מקאמרנא

וַיִּשָׁב יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מִגְרֵי אָבִיו בְּאֶרֶץ כְּנָעַן (ז: יא)

ר"ל לפי שראה יעקב שהוא נשאר יחיד בעולם אחר פטירת יצחק אביו ע"ה, והיה מתירא משיבת הבלי הגשם עוה"ז, שהתגברות הרע הוא מאוד, ולא היה יודע מה לעשות איזה תיקון שיצא מספק קליפת נוגה, לזה נתיישב בארץ

תפוחין קדישין, ואינו יודע היכן צריך לילך בדרך עבודת הבורא בקבלת עול מלכות שמים בלב שלם, וישאלוהו הקב"ה לאיש הזה לאמר מה תבקש. ויאמר את אחי אנכי מבקש הגידה נא לי איפה הם רעים ר"ל שהשיב האיש הזה להקב"ה כביכול את אחי אנכי מבקש שיהיה לי חבר טוב שרועה ג"כ לקבל עליו עול מלכות שמים, ע"י תורה הקדושה הנקראת אנכי כנודע, ועוד מבקש האיש הזה מאת הקב"ה הגידה נא לי איפה הם רעים באיזה רבי וראש הדור צריכים אנחנו לדבק שיהיה דקדושה.

בן ביתי מרבינו אליעזר צבי מקאמרנא

וַיִּרְאוּ אֹתוֹ מִן־הַקֶּדֶם וַיִּבְטְּרוּ יַקְרֵב אֲלֵיהֶם וַיִּתְנַלְּמוּ

אֹתוֹ לְהַמְיֹתוֹ (ז: יג)

פרש"י ז"ל: אותו כמו אתו, עמו, כלומר אליו. ודבריו צריכין ביאור ופירוש, ולדעתי נראה בסיעתא דשמיא, היינו 'אתו' מלשון אות ברית קודש, כי הוא עשה הכנה במצרים לקדושת היסוד לכל אחד ואחד מהשבטים, וזה 'כמו אתו' היינו שאצל יוסף נאמר במצרים שהיה 'הוי"ה אתו' (לפ ג). 'עמו' היינו שאצל משה בקריעת ים סוף נאמר 'ויקח משה את עצמות יוסף עמו' (שמות ג יט), כי ע"י קדושת יוסף היתה הנס של קריעת ים סוף, כדאיתא במדרש (כ"ד פ) על הפסוק 'הים ראה ויננס' (תהילים קד ג), מה ראה ארוננו של יוסף ראה. 'אליו' ר"ת א'נכי ולא יהיה לך, בשעת קבלת התורה ג"כ נתנה להם לישראל ע"י ברית מילה קדושת יוסף ברית תורה. ובוה אמרת לפרש מש"כ 'וירד ה' על הר סיני' (שמות יט, כ) כי כאשר מצרפים מספר שם הוי"ה לאתון סיני הם מספר יוס"ף.

פר' חיים מרבינו חיים יעקב מקאמרנא

מגורי אביו כלומר אביו הוא אבינו שבשמים שמורו והתלבושות וישיבתו כביכול הוא בתורה בעוה"ז, כנודע שכל התורה הקדושה היא שמותיו של הקב"ה (וזה ח"ב קכד).

ואף שיעקב היה עוד קודם מתן תורה, אעפ"כ ידוע הוא שאבות הקדושים ג"כ למדו תורה, ובפרט יעקב אע"ה היה לומד כל ימיו אצל שם ועבר כנודע מרז"ל, לזה היה נתיישב בישוב זה שהקב"ה יושב שם שהיא התורה הקדושה, ששם הוא מגורי אביו אבינו שבשמים, ובוה בודאי יצא מספק קליפת נוגה, לזה מרמו ג"כ שאמר הכתוב הקדוש בארץ כנען שדרכו של הבלי עוה"ז הוא דייקא ישות ורמות רוח המטונף, עבור זה היה מקשר בתורה הקדושה ששם יושב הקב"ה ג"כ, וזהו בארץ כנען בהכנעה ושפלות הרוח כדרך הקדושה כמו משה רבינו ע"ה.

בן ביתי ח"א דף פו. מרבינו אליעזר צבי מקאמרנא

וַיִּרְאוּ אֶחָיו כִּי אֹהֵב אֲבִיהֶם מִכָּל אֶחָיו וַיִּשְׂנְאוּ אֹתוֹ וְלֹא

יָקְלוּ דַבְּרוּ לְשָׁלֹם (ז: ד)

'לש'לם' חסר וא"ו, דין לחד בתורה חסר. היינו שלא החזיקו אותו שלם בשלימות הקדושה, אלא חשדו שהוא ממוקם החסרון והפגם סטרא בישא, כמו ישמעאל ועשו, ולזה שנאו אותו, כמו טוב ששונא לרע, וכל זה היו מפני שראו ברוח קדש שייצא מומנו ירבעם שחיק טמיא.

היכל הברכה מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא

וַיִּמְצְאוּהוּ אִישׁ וְהֵנַח תַּעֲהָ בַשְּׂדֵהוּ וַיִּשְׁאָלְהוּ הָאִישׁ לָאֵמֶר מַה

תִּבְקֹשׁ (ז: טו)

ר"ל וימצאוהו הקב"ה, לאיש יהודי, הרוצה לקבל עליו עול מלכות שמים באמת בלב שלם, והנה תעה בשדה שדה חקל

עטרת ראשנו

דברי תורה מכ' אדמו"ר שליט"א

הנוכה

מחלוקת האם הדלקה או הנחה עושה מצוה

איתא במסכת שבת (כב) איתמר, רב אמר אין מדליקין מנר לנר, ושמואל אמר מדליקין, ושם בעמוד השני שואלת הגמ' מאי הוי עלה, אמר רב הונא בריה דרב יהושע חזינא אי הדלקה עושה מצוה מדליקין מנר לנר, ואי הנחה עושה מצוה אין מדליקין מנר לנר, דאיבעיא להו הדלקה עושה מצוה או הנחה עושה מצוה, ושם בדף כ"ג עמוד א' מסקנת הגמ' הדלקה עושה מצוה כשמואל.

הנחה בחי' קיום המצוות הדלקה בחי' לימוד התורה

ויש לומר על פי מה שאמרו חז"ל במסכת קידושין (פ): שנשאלו תלמוד גדול או מעשה גדול וכו', נענו כולם ואמרו תלמוד גדול שהתלמוד מביא לידי מעשה. והיינו כשלומד

יודעים אך לקיים המצות. לפי זה יש לפרש הנהגה עושה מצוה הוא בחינת קיום המצוה, והדלקה עושה מצוה הוא בחינת לימוד התורה, ונענו כולם שתלמוד גדול, והוא כמו שנפסק כשמואל הדלקה עושה מצוה, הדלקה מביא לידי מעשה המצוה דחוכה.

מצות הוא בחי' כלים ותורה היא בחי' אורות

והנה כתוב נר מצוה ותורה אור (משלי כט), דהיינו הנר הוא הבית קיבול, היינו שהכלי מרמז למצוה, והתורה מרמז לאור המדליק את המצוה, וידוע מה דאיתא ממרן האריז"ל בעין חיים (ש"ה פ"ד) ענין שבירת הכלים דהיינו יציאת האורות מן הכלים, ונצטוונו לקיים התרי"ג מצות לעלות את הכלים מבי"ע וחזרת האורות לכלים, שזהו עולם התיקון כנודע (שם שכ"ו פ"א), כדאיתא במדרש רבה (כ"ד ג. קהלת ז"ד) שהקב"ה בונה עולמות ומחריבן בורא עולמות ומחריבן, עד שברא את אלו, ואמר דין הניין לי, יתהון לא הניין לי. שאנחנו בני ישראל העבודה שלנו הוא לתקן ולהגדיל תורה ולהאדירה, כדי שיהיה בחירה ולקבל שכר (ע"ה ש"ה פ"ו).

בימי ההשמונאים ע"י לימוד התורה נתקנו הכלים

והנה גם בימי ההשמונאים נטמאו כל השמנים (שבת כא): שהוא לימוד התורה שנמשלה לשמן (ברכות יג), וממילא

נשברו הכלים שהוא המנורה הטהורה, ולא רצו להדליק המנורה בשמן טמא, דהיינו לימוד לא בשלימות שלא לשמה, לכן הקב"ה עשה נס ומצאו פך השמן טהור כדי להדליק המנורה, ודלקה שמנת ימים עד שיסדו תלמידי חכמים שלמדו בשלימות ולשמה, ועי"ז הדליקו את המנורה שהוא הכלים שצריכים לתקנם ולהעלותם. וכן מצונו שיעקב אבינו שהוא בחינת 'תתן אמת ליעקב' (מ"כה ז) שהוא התורה הקדושה, חזר על פכים קטנים (חולין צא) כדי לתקנם, שזהו עיקר העבודה לנו בני ישראל לתקנם כדי שנוכה בבית גוצ"א.

טעם הלכה שהדלקה עושה מצוה

לכן נפסק ההלכה כשמואל הדלקה עושה מצוה, דהיינו לימוד התורה, כי זה היה הפגם של נטמאו כל השמנים, והו דנמנו וגמרו תלמוד גדול שהוא הדלקה, שהתלמוד מביא לידי המעשה הוא ההנחה.

ויהיה רצון שנוכה להרבות בלימוד התורה לשמה, כדי לקיים התרי"ג מצות בשלימות, ועי"ז יוכה כל אחד ואחד לתקן חלקו באורות ניצוצין וכלים, עד ביאת גואל צדק בב"א.

שה"ט נר ג' ההנחה תשפ"ג

בענין נוסח וכל 'מצות' שמנת ימי הנוכה

נר חנוכה, אבל כל הנך דמוספי לית בהו איסורא, מ"מ נראה להחמיר דכל מאי דתקון רבנן כעין דאורייתא תקון. ודכותה אשכחן בבכורים (פ"ג מי"א, וברמב"ם פ"ב הי"ח) שאין אסור משום בכורים אלא פירות שביכרו בלבד, ואעפ"כ התוספת שמוסיפין עליהם אף על פי שניכרין ומפורשין לעצמן הן נתפסין בקדושת הבכורים כיון שהוסיפום להידור מצוה, וא"כ ה"נ דכותה. ואין זה דומה למ"ש שאין למדים לדברי סופרים מדברי תורה, דהכא לא הוי אלא גילוי מלתא בעלמא, ומסתמא הכי תקון רבנן, עכ"ל. וכן הביא הבאר היטב (סימן תרע"ג ס"ב) דבריו להלכה, וראה משנה ברורה (ס"ז) ובקף החיים (ס"א).

מה שהביא ראה שחלה הקדושה בתוספת הביכורים, עיין מלאכת שלמה (בכורים פ"ג מי"א) שהביא בזה מחלוקת אם נתפסים בקדושתן גבי אכילת זרים או רק לגבי אכילתן בטהרה, ודעת הרמב"ם שהוא רק לגבי אכילתן בטהרה, וכן נקט רבינו בפני זקן שם כדעת הרמב"ם, ע"ש.

בספר דעת תורה (סימן תרע"ג סעיף א) תמה על דברי הגן המלך שלא הביא ראה מדברי ת"ר (ברכות פ"א) לענין תוספת שבת, שכתב שם בשם ר"י מאורליאנא שאע"פ שתוספת שבת די בכל שהוא, מ"מ אם מוסיף הרבה אסור לעשות בו שום דבר כמו בתוספת כל שהוא, וכיוצא בזה אמרו לענין תרומה, שאע"פ שחטת אחת פוטרת כל הכרי מכל מקום אם תרם הרבה הכל דיינינן להו תרומה. ותירץ שם, דשאני התם דנעשה בפעם אחת תרומה משא"כ הכא דלאחר שהדליק נר המחוייב מדינא מוסיף הידור, ו"ל דבכה"ג לא חל איסור השתמשות על הנוספים משום הידור, ולכן הביא ראה מביכורים, ע"ש.

בתשובות רע"א (תנינא סימן יג) פסק שאם שכח ביום השמיני לברך על הנר הראשון מברך על הנרות הנוספים, ובא"ד כתב טעם לזה, דאין לומר כיון דמדינא נר איש וביתו ואיך בכלל המהדרים, זה אינו, אלא כיון דרצונו להיות מהמהדרין כוונתו שלא לצאת בשל זה המדליק, וממילא מחוייב מדינא, ע"ש.

הרי מדבריו משמע שעל שאר הנרות אינו כבר מדין מההדרין אלא מדינא הוא, לכן אסור להשתמש בהן. וראה עוד בפרי מגדים (סימן תרע"א משב"ז ס"א) ושערי תשובה (סימן תרע"א ס"א).

לא הגיה ומחק ג"כ ברא"ש (שם). או שכונתו לאלה רבה (סימן תרע"ג ס"ח) שכתב וראיתי בהרא"ש (שם) שכתב וכל 'מצות' שמנת וכו', ופשוט שטעות סופר הוא שהרי ליתא באבודרהם (סדר תפלות הנוכה), וכן בטור וכל פוסקים ליתא תיבת 'מצות', ע"כ. [לפי מש"כ לעיל מהטור איתא בנוסחו תיבת 'מצות'].

כוונת הנוסח וכל 'מצות'

ומבאר רבינו מאי כוונת הנוסח וכל 'מצות' שמונת ימי חנוכה, וז"ל: אלא הענין כוונתו בא להשמיענו, שלא תאמר שדוקא נר אחד בכל לילה קדוש, שזה הוא עיקר המצוה. ולזה בא לפרש וכל מיני 'מצות' שיש בימי חנוכה, שזה מדליק נר איש וביתו בלבד (שבת כא.), וזה מדליק נר לכל אחד ואחד [המהדרין], וזה מוסיף והולך [המהדרין מן המהדרין כדעת ב"ה], וזה מדליק שמונים [נרות]. כדעת הרמב"ם (פ"ד מחנוכה ה"ב) כיצד הרי שהיו אנשי הבית עשרה, בלילה הראשון מדליק עשרה נרות, ובליל שני עשרים, ובליל שלישי שלשים, עד שנמצא מדליק בליל שמיני שמונים נרות.

וכל מיני מנהגים אלו, הכל בכלל 'מצות' שמונת ימי חנוכה. וכל מצות של המהדרין, והמהדרין מן המהדרין, וכל אחד מבני ביתו מדליק ומוסיף, כל אלו הם בכלל 'כל מצות' שמונת ימי חנוכה, והם קדש ואין לנו רשות להשתמש.

ומוסיף רבינו לומר אבל אם חידש לעצמו ענין אחר שאינו בכלל מצות שמנת ימי חנוכה שקבלנו הלכות מצותו, כגון שמדליק בכל יום שמונה [נרות], אזי לא יתקדש כלל. אף על פי שנתקדש גם היותו מן החיוב העיקרי שהוא נר בכל לילה, אבל לא יתקדש אלא מה שבכלל מיני של מצות שמנת ימי חנוכה שקבלנו מאנשי מנסת הגדולה. אבל אם בא להוסיף מדעתו נרות לשם מצות חנוכה, אין בהם שום קדושה, והם חול, ורשות להשתמש בהם, עכ"ל.

כל אלו הם קדש ואין לנו רשות להשתמש

מה שכתב רבינו שכל אלו הם קדש ואין לנו רשות להשתמש. כ"כ בספר גן המלך (סימן מב, למהר"א הלוי) שכתב, כיון דעיקר חיוב נר חנוכה הוי נר איש וביתו בכל לילה, רק שהמהדרין [מן המהדרין] מוסיפין בכל לילה נר אחת, א"כ קס"ד לומר שאין איסור להשתמש בנר חנוכה רק בנר שמדליקין בה בראשונה שבאה למצות

נהגו לומר אחרי הדלקת הנרות הפזונון הנרות הללו, ומקורו טהור ממסכת סופרים (פ"כ ה"ו), וכן כתב הרא"ש (שבת פ"ב סימן ח) ושמעתי שרבינו מאיר ז"ל היה אומר אותו. וכן הוא בתשובות מהר"מ מרוטנבורג (דפוס פראג סימן סו) ובהגהות מיימוניות (חנוכה פ"ג אות ב) ובתשב"ץ קטן (סימן תקע"ט) ובהגהות מרדכי (שבת סימן תרסח) ובטור ושו"ע (סימן תרע"ו).

נוסח הנרות הללו

בענין הנוסח כ'הנרות הללו רבו הנוסחאות בזה, רבינו ב'היכל הברכה' (דברים י): מתמקד על הנוסח 'וכל 'מצות' שמונת ימי חנוכה', דכן נמצא בנוסח הראשונים, והם במסכת סופרים (שם), וברא"ש (שם), ובלבוש (סימן תרע"ו ס"ד), ובלקט יושר (ה"א או"ח עמוד קנב ענין א), ובקיצור פסקי הרא"ש (שם) לרבינו יעקב בעל הטורים, בכל אלו הגירסא וכל 'מצות' שמנת ימי חנוכה. וכן בדפוסים הראשונים בטור (סימן תרע"ו) כתוב 'מצות', וכן מסתבר כמש"כ בקיצור פסקי הרא"ש. [בספר אמרכל הגירסא וכל שמונת ימי מצות חנוכה].

תמיהה על נוסח וכל 'מצות'

ומקודם מתמיה רבינו על נוסח זה וכתב וז"ל: מה שאנחנו נהגין לאמרו, ונמצא בנוסח הראשונים 'הנרות הללו אנחנו מדליקין וכו', וכל 'מצות' שמנת ימי חנוכה הנרות הללו קדש הם', והוא לשון מתמה הרבה, ילאה כל מעיין להבין כוונתו ופירושו. עכ"ל. וכונתו דהרי כל שמונת ימי חנוכה הוא רק מצוה אחת והוא נר חנוכה.

הגיה ומחק תיבת 'מצות'

ומוסיף רבינו לומר, שמתעם זה יש שהגיה ומחק תיבת 'מצות' מספרי הראשונים, ולא העלו ארוכה בזה כלל, כי מה בא לחדש שכל שמונה [ימים] הנרות קדש, מה [ואיזה] חילוק [יש] בין [יום] ראשון ל[יום] שמיני [שבא להדגיש שכל השמונה ימים הנרות קודש, הרי פשוט שכל יום מימי חנוכה הנרות קודש].

מי הגיה ומחק

וכונתו להמגיה בספרי הראשונים הוא הגר"א על מסכת סופרים (שם) שמחק תיבת 'מצות'. [נפלא מדוע

עטרת החסידות

מספרי רבותינו הקדושים זי"ע

לכבוד חנוכה

נר לרגלי דברך ואור לנתיבתי. (תהלים קיט קה)

יחוד נ"ר חנוכה

רצה לומר, איתא בפרי עץ חיים (שער חנוכה פ"א). ודע שיש במלכות שמים שלשה יחודים. אחד נגד נצח הוד יסוד שבועיר אנפין, כי עד שם מגיע קומתה לבד, וזה היחוד הוא הו"ה אדני" ברוך הוא, כזה יאהדונה"ל. ולפעמים יש לה אחיזה נגד החוזה תפארת דועיר אנפין קדישין, ואז הוא היחוד הו"ה אלהים, כזה יאהלוהיה"ם. ולפעמים היא עולת למעלה עד שהיא שווה עמו, כתררה שווה לכתרו, ואז הוא היחוד הו"ה אה"ה, כזה יאההויה"ה. ושלשה יחודים אלו עולין מספר נ"ר, כי עיקר כוונה בנר חנוכה הוא להוריד הארה של שלשה יחודים אלו למטה באלו הימים, כדי שיהיה היחוד פנים בפנים שווה לו עד הכתר ברמ"ח אברים שלה הרי רמ"ח, וב' דרועין שלה עולה גם כן מספר נ"ר, עיין שם.

ידוע הוא שנצח הוד יסוד נקראו 'רגלים', נמצא שזהו שאמר דוד המלך עליו השלום נר לרגלי דברך, כלומר, על ידי כוונת שמברך בר ישראל שלשה ברכות אלו או שני ברכות של נר חנוכה, אז נשלם לרגלים של המלכות שלשה יחודים הנ"ל, כי שם לבד אינו רק יחוד הו"ה אדני" כנ"ל, ועתה על ידי דבורים של הקדוש ברוך הוא, שהם הברכות של חנוכה שישאר מברך, נשלמה בשלשה יחודים הנ"ל העולין נ"ר. והו"ו נ"ר לרגלי דברך ואור לנתיבתי, רצה לומר, ואור של הברכות, וכן האור של נרות חנוכה העולין נ"ר, הוא גורם לנתיבתי, כנודע שנתנו הוא בחינת יסודות, בסוד נתיב לא ידעו עיני' (איו"ב כ"ח ז), מרוב חבורם לא ידעו אם לעילא או לתתא, כדאיתא בפרי עץ חיים (שער הברכות פ"ב), עיין שם. והו"ו שאור של הנר הולך לנתיבתי, והבן.

לישב אצל הנרות יותר מחצי שעה

ונראה לי שצריך לנהוג לישב אצל הנרות של חנוכה אפילו אחר חצי שעה שהוא שיעור הדלקה של נרות חנוכה. והטעם, כמו שכתב רבינו אלקי האר"י זלה"ה בפרי עץ חיים (שער הביטות פ"ו) שהחסידים הראשונים היו שוהים שעה אחת אחר התפלה (ברכות לב), כדי שיתעכבו המוחין לתפארת ומלכות עוד שעה אחת, ולא יסתלקו מהרה. כך נראה לי כאן גם כן אצל מצות נר חנוכה, לפי שבכוונת הברכות אנו בני ישראל ממשכיין ומורידין שני יחודים של יאההויה"ה יאהלוהיה"ם ליחוד השלישי של יאהדונה"ל, וכל זה הוא רק בחצי שעה זו, אבל אחר כך נראה מדברי האר"י זלה"ה (פ"ע שער חנוכה פ"ד) שמסתלקין, והוא בסוד עד שתכלה הרגל מן השוק (שבת כא), לזה ראו ונכון לנהוג ליתן שמן בכלי יותר, כדי שידליקו הנרות יותר מחצי שעה.

שירות ותשבחות

ובשעת הדלקה ישב הבעל הבית אצלם ויאמר שירות ותשבחות, ובוה יתעכבו המוחין של היחודים הנ"ל עוד איזה זמן, כמו אצל החסידים הראשונים שהתנהגו להתאחר שעה אחת אחר התפלה כנ"ל.

ואאמור' מובהק הרב הקדוש מורינו הרב יצחק יהודה יחיאל זלה"ה היה נוהג לומר ולומר בתחלה 'אשת חיל מי ימצא' (משלי לא ז), וכן מזמור 'ותתפלל חנה ותאמר עלין לבי' וגומר (ש"א ב א), ומזמור של תהלים סימן מ"ה 'רחש לבי דבר טוב' וגו'.

מנהג הדריידל בחנוכה

וכן נראה לי על מנהג ישראל הקדושים שמשחקים בימי חנוכה הנקרא דריידל של מתכות או של עץ, ונרשם בד' רוחותיו ד' אותיות אלו השנ"ג, ואומרים שד' אותיות אלו הם ראשי תיבות ה"ה ש"ם נ"ס ג'דול, ואאמור' הרב הקדוש אמר שד' אותיות הם ראשי תיבות נ"ר ש"מן ה'לל ג'דול. ועל ד' תיבות אלו שנרשם בדריידל אמרתי כוונה על מנהג שמשחקים בדריידל, כי שמעתי מכמה צדיקים קדושי עליונים שהיו משחקים רק בדריידל הזה, וכן ראיתי כמה פעמים אצל אאמור' זלה"ה בימי נעוריו, שיום אחד מימי חנוכה היה משחק בדריידל עם התלמידים שלו, אבל אחר כך לא התנהג בזה כלל, ולא שמעתי מעולם כוונתו בזה.

וכן שמעתי מאיש כשר שהרב הצדיק רבי מאיר מפרימישלאן היה גם כן שוחק עם בניו ועם תלמידיו בימי חנוכה בדריידל.

לזה אמרתי כוונה מה שנהגים אם יפול הדריידל על אות נ' מוספים עוד מעות, ולא באות ש'. וכן אם יפול על אות ה' נוטלין כל חצי המעות, ואם יפול על אות ג' נוטלין כל המעות. נראה לי לפי דברי אאמור' זלה"ה הנ"ל שהד' אותיות הם ראשי תיבות נ"ר ש"מן ה'לל ג'דול, רצה לומר לפי שאנו מכוונים בהדלקת נר חנוכה להוריד שני יחודים ליחוד השלישי, לזה אנו נוהגים להוסיף מעות אם יפול הדריידל על

אות נ', שהוא ראשי תיבות נר, כדי להוסיף ולהשלים ביחוד התחתון שאר ב' יחודים. ומה שאנו נוהגים אם יפול הדריידל על אות ה' ליטול חצי מעות מה שיש שם, כי הלל לבד אין אנו אומרים בכל חודשי שנה אלא חצי הלל, לזה אין לוקחין אלא חצי מעות. ואם יפול הדריידל על אות ג' שמראה שעתה בימי חנוכה אנו נוהגים את הלל הגדול כולו, לזה נוטלים כל המעות מה שיש שם.

וראיתי מאאמור' זלה"ה שהקפיד שלא לשחוק בדריידל רק פעם אחת בכל ימי חנוכה בזמן שישב בסעודת צהרים, וקנה בעד המעות הזה משקה לסעודה זו, אבל יותר מפעם אחת שייך ליצר הרע רחמנא ליצלו. וכן אפילו בפעם אחת הזה אינו ראוי ונכון לשחוק יותר מחצי שעה, והשאר שייך ליצר הרע, כנודע למשכיל דקדושה.

ואני בעניי לא נהגתי כלל לשחוק בדריידל, כי עתה מתפשט היצר הרע הזה בשאר ענינים, שכיוצא בזה לזה קבלתי עלי וכל בניי יחיו שלא לשחוק כלל, כי בדור הזה הוא כולו יצר הרע, ובעל נפש דקדושה ירחיק גם מזה, ומכל שכן בשאר שחיקות רעים, ודי למבין.

ב' ביתי מרבינו אליעזר צבי מקאמרנא

קהל 'עטרת שלום' קאמרנא
בנשיאות נ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
 פנייה"ק ירושלים חנוכה א"י

והדליקו נרות בחצרות קדושה

הננו להודיע לכל קהל הקודש סדרי וזמני
ימי החנוכה
 בחצר הקודש בצילא דמהימנותא של
כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
 בהיכל בית המדרש הגדול

☪ **הדלקת נר חנוכה** ☪
ביום שני נר ה' דחנוכה ברוב עם הדרת מלך
בשעה 8:30 בדיוק

☪ **זאת חנוכה** ☪
שולחן הטהור ביום חמישי ליל זאת חנוכה
בשעה 8:30 בדיוק

☪ **חלוקת חנוכה געלט** ☪
תתקיים אחרי המעמדים הנ"ל
וכן ביום זאת חנוכה לאחר תפילת שחרית

פיקאטא